

Slovo ředitele

Foreword by the Director

Michal Lukeš

Národní muzeum již podruhé připravilo zvláštní vydání časopisu *Muzeum: Muzejní a vlastivědná práce* věnované novým expozicím, které připravujeme do prostor naší Historické a Nové budovy. Snažíme se tímto způsobem veřejnost informovat o naší práci a o připravovaném novém Národním muzeu a také deklarovat, jakou tomuto tématu přikládáme velkou důležitost.

Je to poprvé v historii, kdy Národní muzeum nejen generálně opravuje a upravuje svou Historickou budovu, ale rozšiřuje své tradiční výstavní prostory i do sousední Nové budovy NM. Obě budovy jsou již nyní propojeny podzemní cestou. Vzniká tak jedinečný muzejně-výstavní komplex v samém centru Prahy.

Ještě nikdy za 200 let existence Národního muzea neměli muzejní pracovníci možnost připravovat do zcela nových a renovovaných prostor všechny expozice najednou, přemýšlet o nich jako o jednom celku. Jedná se tedy nejen o historickou šanci, ale zároveň o nelehkou výzvu a složitý úkol. Naší ambicí je nejen vybudovat zcela nové expozice k jednotlivým tématům a oborům, kterým se Národní muzeum odborně a sbírkově věnuje, a změnit jejich dosavadní neuspokojivý stav a úroveň, ale zároveň vybudovat vskutku nové, moderní a progresivní Národní muzeum na světové úrovni. Chceme pro návštěvníky připravit zajímavý, srozumitelný celek, který jim umožní obdivovat celou řadu unikátních exponátů. Také však chceme vyprávět množství navzájem souvisejících příběhů lidských dějin, vývoje a zákonitostí přírody a návštěvníky do nich vtáhnout, zábavnou a interaktivní formou je seznamovat s nejnovějšími vědeckými poznatky. Byli bychom rádi, aby od nás odcházeli nadšeni, zaujati a otevření dalšímu poznání a aby se k nám často vraceli.

To je celkem srozumitelné a ambiciózní zadání. Pro jeho naplnění je však nutné překonat mnohé překážky. Ten největší

limit je především v nás, ve zvyklostech, rutinně muzejnické práce, úzké specializaci jednotlivých odborných pracovníků. Aby se totiž naše ambice naplnily, je nezbytně nutné citlivě překročit hranice jednotlivých oborů a specializací a náš příběh vyprávět v souvislostech. Jedna kapitola musí navazovat na kapitoly další, navzájem se musejí inspirovat a doplňovat. Velké autorské kolektivní dílo musí mít své zápletky a pointy. Expozice jako celek musí být srozumitelné všem našim návštěvníkům. Mladším i starším, vzdělaným i méně sečtělým, našincům i cizincům...

Myslím, že všichni v Národním muzeu jsme si od začátku tento limit uvědomovali. Již několik let pracujeme, přemýšlíme, diskutujeme. Na základě těchto diskusí potom upravujeme zadání i prostorové rozmístění expozic. Snažíme se být kreativní a otevření podnětům a nápadům druhých. Víme, že některé věci nelze uspěchat, a také to, že takováto výzva a zároveň krásná práce se pro naši generaci muzejníků již nebude opakovat.

Odborná příprava expozic je samozřejmě tou nejdůležitější a základní částí při jejich tvorbě, ale pro jejich celkové vyznění a návštěvnickou atraktivnost je třeba překonat i mnoho dalších překážek a zapojit do tvůrčího týmu mnoho dalších profesí a specialistů.

Před architekty stojí nejen složitý úkol připravit expozice na mnoha tisících metrů čtverečních výstavních a návštěvnických ploch, ale též najít citlivé a zajímavé řešení pro dvě zcela odlišné budovy, novorenesanční budovu z konce 19. století a nezvyklou moderní architekturu naší Nové budovy, bývalé burzy a následně Federálního shromáždění. Musejí pečlivě uvážit, kdy nechat vyniknout půvab starých interiérů, včetně původního mobiliáře a historických vitrin, a kdy naopak využít nejmodernější prvky současného výstavního designu. Zároveň je třeba respektovat odborné zadání muzejních kurátorů, nechat vyniknout unikátnost a krásu sbírkových předmětů, jednotlivé celky expozic konci-

PhDr. Michal Lukeš, Ph.D.
generální ředitel Národního muzea
michal_lukes@nm.cz

povat autenticky a originálně, ovšem při vnímání muzea jako jednoho celku a respektování návštěvnických a provozních potřeb veřejného prostoru, který ročně navštíví mnoho stovek tisíc návštěvníků s různými potřebami a očekáváními.

Vedle odborného a architektonického řešení se současné muzejní expozice neobejdou ani bez moderní audiovizuální náplně, která jim dodá nejen interaktivitu, ale především znásobí množství sdělovatelných informací, aniž by jimi návštěvníky přehltla a unavila. Naše přemýšlení v tomto směru pak musí být již dnes velice futuristické. Je nutné použít takové technologie, které budou moderní nejen v době otevření expozic, ale dokážou držet tempo s velkou dynamikou dnešního informačního a technologického pokroku.

V neposlední řadě jsou muzejní expozice nedílnou součástí vzdělávacího procesu

a zdrojem poznání. Nejenže jejich částí bude speciální dětské muzeum, zaměřené na nejmenší návštěvníky, ale i expozice jako celek musejí být vybaveny výukovými linkami zaměřenými na jednotlivé školní předměty a věkové skupiny. To je veliký úkol nejen pro muzejní pedagogy, ale vůbec pro všechny členy tvůrčího týmu, který mimo jiné prověří jejich schopnost hledět na mnohé věci opět dětskýma očima.

Jedná se vskutku o výjimečnou výzvu a nelehký úkol, jenž si žádá nebývalou míru práce, ale také spolupráce a schopnosti dívat se na staré věci novým způsobem. Jak se to Národnímu muzeu nakonec opravdu vydaří, poznají jeho návštěvníci až po zpřístupnění všech nových expozic. Jakým směrem jsme se vydali, si však můžete přečíst již v tomto zvláštním vydání.

Návrhy nových expozic. Vizualizace Daniel Kříž, Jan Albrecht, Renata Slámková.